

Program

Program

Dag 1: Onsdag 25. mai 2011

- Fra kl. 10.00:* *Registrering, Rica Ishavshotel*
- kl. 11.30 - 12.45 Lunsj på Rica Ishavshotel
- Sted:** **Rica Ishavshotel**
Møteleder: *Kirsti Marie Stokkeland, fagsjef, Statens helsetilsyn*
- kl. 13.00 - 13.10 Kulturelt innslag ved Ánde Somby
- kl. 13.10 - 13.30 *Velkommen til Nordisk tilsynskonferanse 2011*
Svein Ludvigsen, fylkesmann i Troms,
og Lars E Hanssen, direktør i Statens helsetilsyn
- kl. 13.30 - 14.00 Plenum 1:
Kan tilsyn fremme sammenheng i tjenestene?
Noen refleksjoner ut fra "The naive theory of action".
Richard H Knoff, avdelingsdirektør, Statens helsetilsyn
- kl. 14.00 - 14.30 Plenum 2:
Scientific research as a basis for evaluation of supervision
Paul Robben, Professor, Erasmus Universiteit and Inspectie voor de
Gezondheidszorg, NL
- kl. 14.30 - 15.00 Kaffe med kake
- kl. 15.00 - 15.30 Plenum 3:
Does supervision work?
Neil Prime, Head of Analytics, Care Quality Commission, England
- kl. 15.30 - 16.30 Plenum 4:
Når ingenting skal gå galt. Erfaringer fra seilas rundt Nordpolen
Thorleif Thorleifsson, eventyrer og polseiler
- kl. 16.30 - 17.00 Tid for postere!
- kl. 18.00 - 19.30 Mottagelse i Tromsø rådhus

Fri

Dag 2: Torsdag 26. mai 2011

Frokost på de respektive hotellene

Sted: Rica Ishavshotel

Møteleder: Sverre Nesheim, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn

kl. 09.00 - 09.15 God morgen!

kl. 09.15 - 09.40 Plenum 5:
*Kulturforståelse – av betydning for tjenestetilbudet til
urbefolkningen og minoritetsgrupper?*
Ellinor Marita Jäma, sametingsråd for helsesaker, Sametinget

kl. 09.40 - 10.00 Plenum 6:
Sjumilssteget – FNs barnekonvensjon
Svein Ludvigsen, fylkesmann i Troms

kl. 10.00 - 10.45 Kaffe og frukt - og forflytning til parallell sesjon.
Servering utenfor seminarrommene.

*kl. 10.45 - 12.00 Parallele sesjoner A 1 - A 10
Se program med stedangivelse.*

kl. 12.00 - 13.30 Lunsj på Rica Ishavshotel
I tillegg 15 min til forflytning til parallell sesjon

kl 13.00 - 13.30: Posterne er bemannet

*kl. 13.45 - 15.00 Parallele sesjoner B 1 - B 10
Se program med stedangivelse.*

kl. 15.00 - 15.45 Kaffe med kake - og forflytning til parallell sesjon.
Servering utenfor seminarrommene.

*kl. 15.45 - 17.00 Parallele sesjoner C 1 - C 9
Se program med stedangivelse.*

kl. 17.00 - 19.00 Fri

kl. 19.00 Festmiddag på Rica Ishavshotel

Dag 3: Fredag 27. mai 2011

Utsjekk.

Sted: Rica Ishavshotel

Møteleder: Anne Berit Gunbjørud, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn

- kl. 09.00 - 09.15 God morgen!
- kl. 09.15 - 10.15 Plenum 7:
The use of league tables: What can they tell us? Performance data as risk indicators
Jennifer Yan-Meslet, Senior Analytic Advisor, Care Quality Commission, England
- kl. 10.15 - 11.00 Kaffe og frukt. Utsjekk.
- kl. 11.00 - 11.45: Plenum 8:
Welfare for all – or only for the needy? In defence of a decent society?
Steinar Westin, professor, Institutt for sosialmedisin, NTNU, og fasttlege
- kl. 11.45 - 12.00 *Avslutning og overrekkelse av "stafettpinnen"*
Lars E Hanssen, direktør i Statens helsetilsyn
- kl. 12.00 - 13.30 Lunsj på Rica Ishavshotel

Parallele sesjoner

Torsdag 26. mai 2011

Parallele sesjoner

Parallele sesjoner A: kl. 10.45 - 12.00

Sesjon A 1 og C 1

- Sted:** Quality Hotel Saga, møterom "Gamle Tromsø"
- Tema:** **Integrerad tillsynsutbildning**
- Moderator:** *Carina Forsberg, enhetssjef, Region Sydväst, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen*
- Innlegg:**
1. *Pelle Björklund, utredare, Enheten för tillsynsutveckling, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen:*
"Integrerad tillsynsutbildning"
 2. *Ulla Holmström, utredare, Enheten för tillsynsutveckling, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen:*
"Integrerad tillsynsutbildning"
 3. *Eine Heikkinen, överinspektör, Valvira:*
"Särskild kompetensgivande fortbildning för tillsynsmyndigheter i Finland"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon A 2 og C 2

- Sted:** Rica Grand Hotel, møterom "Ulvestøkket"
- Tema:** **Integrerad tillsyn av missbruks- og beroendevården**
- Moderator:** *Birgitta Hagström, enhetschef, Region Sydöst, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen*
- Innlegg:**
1. *Anna Jedenius, sektionschef, Region sydväst, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen:*
"Integrerad tillsyn av missbruks- og beroendevården"
 2. *Gunnel Hedman Wallin, inspektör, Region Öst, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen:*
"Integrerad tillsyn av missbruks- og beroendevården"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon A 3 og C 3

- Sted:** Rica Ishavshotel, møterom "Rica 2"
- Tema:** **Tilsyn sett fra tilsynsobjektets side**
- Moderator:** *Caroline Olsborg, fylkeslege i Troms, Fylkesmannen i Troms*
- Innlegg:**
1. *Arthur Revhaug, klinikkjef, Universitetssykehuset i Tromsø*
 2. *Tone Marie Nybø Solheim, rådmann i Flekkefjord kommune*

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon A 4 og C 4

Sted: Quality Hotel Saga, møterom "Roald Amundsen"

Tema: **Om å snakke med barn i tilsynssammenheng**

Moderator: Kari Indahl, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn

Innlegg:

1. *Tarja Heino*, Senior Forskare, Institutet för hälsa och välfärd THC:
"Att förstärka barnets position"
2. *Ole H. Bals*, seniorrådgiver, Sosial- og familieavdelingen, Fylkesmannen i Buskerud:
"Erfaringer fra barnesamtaler i tilsynssammenheng"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon A 5

Sted: Rica Ishavshotel, møterom "Rica 1"

Tema: **Alternative tilsynsmetoder** - Riksomfattande tilsynsplaner og befrämjande av självkontroll som metod

Moderator: *Hanna Ahonen*, socialråd, Valvira

Innlegg:

1. *Hanna Ahonen*, socialråd, Valvira:
"Riksomfattande tilsynsplaner og självkontroll som tilsynsmetoder"
2. *Lars Ivar Widerø*, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn
"Sjølmeding (selvangivelse) som en alternativ måte å føre tilsyn på – hva har vi lært så langt?"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon A 6 og B 6

Sted: Quality Hotel Saga, møterom "Sal 2"

Tema: **Riksomfattande tilsyn över dygnet runt service för de äldre**

Moderator: *Sari Anttila*, överläkare, Valvira

Innlegg:

1. *Sari Anttila*, överläkare, Valvira:
"Riksomfattande tilsyn över dygnet runt service för de äldre"
2. *Wenche Skjær*, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn:
"Tilsyn med tjenester til eldre – en bred satsning over flere år"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon A 7

Sted: Quality Hotel Saga, møterom "Sal 1"

Tema: **Ankestyrelsens myndighedsopgaver i det danske børnesystem - indsatsområder og redskaber overfor kommunerne efter "Barnets reform"**

Moderator: *Thorkil Juul*, styrelseschef, Ankestyrelsen

Innlegg:

1. *Henrik J. Horster*, Ankechef, Ankestyrelsen:
"Ankestyrelsens myndighedsopgaver i forhold til kommunerne på området for børn og unge med særlige behov – efter "Barnets reform""
2. *Morten Starch Lauritsen*, Kontorchef for Analyse, Ankestyrelsen:
"Erfaring med Ankestyrelsens opfølgning på kommunernes forvaltning af området for børn og unge med særlige behov – etter "Barnets reform""

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon A 8 og B 8

- Sted:** Clarion Hotel Bryggen, møterom "Borealis"
- Tema:** **Læring av tilsyn – om å skape ringvirkninger i tjenestene**
- Moderator:** *Bente Kristin Smedbråten, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*
- Innlegg:**
1. *Lone Merethe Solheim, ass avdelingsdirektør, Fylkesmannen i Rogaland:*
"Tilsyn som læringsarena – tilsynserfaringer mellom kommuner"
 2. *Anne Grete Robøle, seksjonsleder, Fylkesmannen i Hordaland:*
"Det enkle er det beste – tilsynets medvirkning til bedre helse- og sosialtjenester"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon A 9

- Sted:** Rica Grand Hotel, møterom "Helvetesveita"
- Tema:** **Helsepersonell – i blant til skade for pasientene**
- Moderator:** *Torben Hærsløv, overlæge/speciallæge og Eva Bidstrup, chefkonsulent, Sundhedsstyrelsen.*
- Innlegg:**
1. *Ebba Thommessen, rådgiver, Statens helsetilsyn:*
"De vanligste årsakene til at helsepersonell mister sin autorisasjon i Norge"
 2. *Torben Hærsløv, overlæge/speciallæge, Sundhedsstyrelsen*
"Tilsyn med Sundhedspersoner med kritisabelt faglig virke"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon A 10

- Sted:** Rica Ishavshotel, møterom "Nord-Norge"
- Tema:** **Utrykningsgruppa – en nyskapning innen tilsyn?**
- Moderator:** *Karoline Olsen Eggen, seniorrådgiver/prosjektmedarbeider, Statens helsetilsyn*
- Innlegg:**
1. *Heidi Merete Rudi, prosjektleder, Statens helsetilsyn:*
"Varslingsplikt og utrykningsgruppe"
 2. *Kristian Heldal, PhD, Spesialist i indremedisin/nyresykdommer, overlege medisinsk klinikk, Sykehuset Telemark HF*
"Hvordan oppleves det å få besøk av utrykningsgruppa? Utfordringer og læringsmuligheter"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 1

- Sted:** Quality Hotel Saga, møterom "Gamle Tromsø"
- Tema:** **Språk- og kulturforståelse - betydning for tjenestetilbudet til urbefolkningen og minoritetsgrupper**
- Moderator:** *Anne Solberg, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*
- Innlegg:**
1. *Merete Saus, konst.instituttleder, Regionalt kunnskapscenter for barn og unge (RKBU), Helsevitenskaplig institutt, Universitetet i Tromsø.*
 2. *Ole Mathis Hetta, seniorrådgiver, Helsedirektoratet/Helsetilsynet i Rogaland*
- Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 2

- Sted:** Rica Grand Hotel, møterom "Ulvestøkket"
- Tema:** **Helsepersonell på tvers**
- Moderator:** *Torben Hærsløv, overlæge/spciallæge, og Eva Bidstrup, chefkonsulent, Sundhedsstyrelsen*
- Innlegg:**
1. *Pirjo Pennanen, enhetschef/medisinalråd, og Heidi Laurilla, jurist, Valvira Hälsövärdspersonal i rörelse – tillsynens möjligheter. Finlands synpunkter*
 2. *Bjørn Jamtli, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*
"Utfordringer med helsepersonell som krysser landegrensener – noen norske erfaringer"
- Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 3

- Sted:** Quality Hotel Saga, møterom "Sal 1"
- Tema:** **Risk analysis of health care for cancer patients**
(Risikovurdering av spesialisthelsetjenestetilbudet til kreftpasienter)
- Moderator:** *Geir Sverre Braut, Deputy Director General, Norwegian Board of Health Supervision*
- Innlegg:**
1. *Einar Hannisdal, Consultant in Oncology, Oslo university Hospital.*
Former project manager in Norwegian Board of Health Supervision and participated in the national risk analysis of Norwegian Cancer Care.
"Risk analysis of cancer care by Norwegian Board of health Supervision"
 2. *Jan Maarten van den Berg, Inspector, Inspectie voor de Gezondheidszorg*
"Oncology, Sometimes the best is just not good enough. Inspection strategies for complex high risk care."
- Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 4

- Sted:** Clarion Hotel Bryggen, møterom "Aurora Borealis"
- Tema:** **Pasientsikkerhet og organisatoriske endringer**
- Moderator:** *Anne Murphy, juridisk souschef, Enhed for tilsyn og patientsikkerhed, Sundhedsstyrelsen*
- Innlegg:**
1. *Grethe H. Hoddevik*, assisterende fylkeslege, Fylkesmannen i Oslo/Akershus:
"Omorganiseringer i Oslo og Akershus – og betydningen for pasientsikkerheten"
 2. *Helle Borg Larsen*, kontorchef, Pasientombudet, Danmark:
"Nytt Patientklagesystem i Danmark"
 3. *Anne Murphy*, Enhed for tilsyn og patientsikkerhet, Sundhedsstyrelsen:
"Ændringer i tilsynet i Danmark"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 5

- Sted:** Quality Hotel Saga, møterom "Roald Amundsen"
- Tema:** **Nytt tilsynsområde i Norge – økonomisk støtte til enkeltpersoner**
- Moderator:** *Charlotte Stokstad, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*
- Innlegg:**
1. *Cathinka By*, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn:
"Tilsyn med den kommunale tjenesten økonomisk stønad i 2010"
 2. *Gabriel Olsson*, inspektør, Socialstyrelsen:
"Socialstyrelsens tilsyn av økonomisk bistånd i Sverige"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 6 og A 6

- Sted:** Quality Hotel Saga, møterom "Sal 2"
- Tema:** **Riksomfattande tillsyn över dygnet runt service för de äldre**
- Moderator:** *Sari Anttila, överläkare, Valvira*
- Innlegg:**
1. *Sari Anttila*, överläkare, Valvira:
"Riksomfattande tillsyn över dygnet runt service för de äldre"
 2. *Wenche Skjær*, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn:
"Tilsyn med tjenester til eldre – en bred satsning over flere år"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 7

- Sted:** Rica Ishavshotel, møterom "Rica 2"
- Tema:** **Hvordan velge tilsynsobjekter**
- Moderator:** *Anne-Sofie D. Syvertsen, fylkeslege i Aust-Agder, Fylkesmannen i Aust-Agder*
- Innlegg:**
1. *Hanne Rasmussen*, afdelingslæge i Tilsyn, Sundhedsstyrelsen
"Identifikation af områder, hvor patientsikkerheden kan være truet"
Brug af data i tilsynet.
 2. *Eine Heikkinen*, överinspektör, Valvira
"Hur välja tillsynsobjekter. Risikovurdering i tillsyn av barnskydd"
 3. *Anne-Sofie D. Syvertsen*, fylkeslege i Aust-Agder:
"Tilnærming til valg av tilsynsobjekter. Oppfyller vi kravet om et risikobasert tilsyn?"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 8 og A 8

- Sted:** Clarion Hotel Bryggen, møterom "Borealis"
- Tema:** **Læring av tilsyn – om å skape ringvirkninger i tjenestene**
- Moderator:** *Bente Kristin Smedbråten, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*
- Innlegg:**
1. *Lone Merethe Solheim, ass avdelingsdirektør, Fylkesmannen i Rogaland:*
"Tilsyn som læringsarena – tilsynserfaringer mellom kommuner"
 2. *Anne Grete Robøle, seksjonsleder, Fylkesmannen i Hordaland:*
"Det enkle er det beste – tilsynets medvirkning til bedre helse- og sosialtjenester"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 9 og C 9

- Sted:** Rica Grand Hotel, møterom "Helvetesveita"
- Tema:** **Har pasient og pårørende noe å fortelle?**
- Moderator:** *Lisa Husby Sande, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*
- Innlegg:**
1. *Ragnar Hermstad, konstituert fylkeslege, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag*
 2. *Katia Käyhkö, dr.med.sci, Senior Medical Officer, Valvira*

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon B 10

- Sted:** Rica Ishavshotel, møterom "Nord-Norge"
- Tema:** **Sjumilssteget – FNs barnekonvensjon**
- Moderator:** *Bård M. Pedersen, assisterende fylkesmann, Fylkesmannen i Troms*
- Innlegg:**
1. *Eivind Pedersen, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Troms:*
"Om metoder for å implementere FNs barnekonvensjon i tverrfaglig og tverretatlig samarbeid i kommunal sektor"
 2. *Eivind Bratsberg og Eivind Pedersen, seniorrådgivere, Fylkesmannen i Troms:*
"Ansvarliggjøring av politisk og administrativ ledelse i kommunene for arbeid med barn og unge i lys av barnekonvensjonen"

Plenumsamtale/avslutning

Parallele sesjoner C kl. 15.45 - 17.00

Sesjon C 1 og A 1

- Sted:** Quality Hotel Saga, møterom "Gamle Tromsø"
- Tema:** **Integrerad tillsynsutbildning**
- Moderator:** *Carina Forsberg, enhetssjef, Region Sydväst, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen*
- Innlegg:**
1. *Pelle Björklund*, utredare, Enheten för tillsynsutveckling, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen:
"Integrerad tillsynsutbildning"
 2. *Ulla Holmström*, utredare, Enheten för tillsynsutveckling, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen:
"Integrerad tillsynsutbildning"
 3. *Hanna Ahonen*, socialråd, Tvärfacklig tillsynsfortbildning, Valvira:
"Särskild kompetensgivande fortbildning för tillsynsmyndigheter i Finland"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon C 2 og A 2

- Sted:** Rica Grand Hotel, møterom "Ulvestøkket"
- Tema:** **Integrerad tillsyn av missbruks- og beroendevården**
- Moderator:** *Birgitta Hagström, enhetschef, Region Sydöst, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen*
- Innlegg:**
1. *Anna Jedenius*, sektionschef, Region sydväst, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen:
"Integrerad tillsyn av missbruks- og beroendevården"
 2. *Gunnel Hedman Wallin*, inspektör, Region Öst, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen:
"Integrerad tillsyn av missbruks- og beroendevården"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon C 3 og A 3

- Sted:** Rica Ishavshotel, møterom "Rica 2"
- Tema:** **Tilsyn sett fra tilsynsobjektets side**
- Moderator:** *Caroline Olsborg, fylkeslege i Troms, Fylkesmannen i Troms*
- Innlegg:**
1. *Arthur Revhaug*, klinikkisjef, Universitetssykehuset i Tromsø
 2. *Tone Marie Nybø Solheim*, rådmann i Flekkefjord kommune

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon C 4 og A 4

- Sted:** Quality Hotel Saga, møterom "Roald Amundsen"
- Tema:** **Om å snakke med barn i tilsynssammenheng**
- Moderator:** *Kari Indal, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*
- Innlegg:**
1. *Tarja Heino*, Senior Forskare, Institutet för hälsa och välfärd THC:
"Att förstärka barnets position"
 2. *Ole H. Bals*, seniorrådgiver, Sosial- og familieavdelingen, Fylkesmannen i Buskerud:
"Erfaringer fra barnesamtaler i tilsynssammenheng"

Plenumsamtale/avslutning

Sesjon C 5

- Sted:** Rica Ishavshotel, møterom "Rica 1"
- Tema:** **Alla på en gång – en metod för oanmäld tillsyn**
- Moderator:** *Åsa Börjesson, socialråd, Enheten for tillsynsutveckling, Tillsynsavdelingen Socialstyrelsen*
- Innlegg:**
1. *AnneMarie Danon, enhetschef, Enheten for tillsynsutveckling, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen*
 2. *Birgit Rengren Borgersen, Biträdande enhetschef/Sektionschef, , Region Öst, Tillsynsavdelingen, Socialstyrelsen*
- Plenumsamtale/avslutning

Sesjon C 6

- Sted:** Quality Hotel Saga, møterom "Sal 2"
- Tema:** **Garanti for behandling?! Befremjende av sjelvkontroll som metod**
- Moderator:** *Markus Henriksson, medicinalråd, Valvira*
- Innlegg:**
1. *Markus Henriksson, medicinalråd, Valvira*
"Uppfølging av vårdgaranti i Finland"
- Plenumsamtale/avslutning

Sesjon C 7

- Sted:** Quality Hotel Saga, møterom "Sal 1"
- Tema:** **Legemiddeltilsyn i sykehjem**
- Moderator:** *Merete Steen, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*
- Innlegg:**
1. *Marianne Sjøborg Nielsen, afdelingslæge, Sundhedsstyrelsen:*
"Medicineringfejl i pleiehjem – typer og resultater fra det standardiserede pleiehjemtilsyn i DK"
 2. *Lene Risten, rådgiver, Fylkesmannen/Helsetilsynet i Finnmark:*
"Legemiddelhåndtering i sykehjem – hva fant kommunene ut som sin egen praksis? Erfaringer fra tilsyn i Finnmark"
 3. *Lena Nordås, seniorrådgiver, og Klaus Melf, assisterende fylkeslege, Fylkesmannen/Helsetilsynet i Troms:*
"Utrygg tilrettelegging rundt legemiddelbehandlingen i sykehjem. Erfaringer fra tilsyn i tre sykehjem i Troms"
- Plenumsamtale/avslutning

Sesjon C 8

- Sted:** Rica Ishavshotel, møterom "Nord-Norge"
- Tema:** **Pasientsikkerhet og informasjonsteknologi – "hånd i hånd"**
- Moderator:** *Vivi Opdal, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*
- Innlegg:**
1. *Lena Graversen, overlæge/speciallæge, Enhed for Tilsyn, Sundhedsstyrelsen:*
"Patientsikkerhed og tilsyn med nyt sundheds-it"
 2. *Vivi Opdal, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn:*
"Pasientsikkerhet ved bruk av elektroniske pasientjournalssystemer – belyst gjennom konkrete tilsynssaker"
- Plenumsamtale/avslutning

Sesjon C 9 og B 9

Sted: Rica Grand Hotel, møterom "Helvetesveita"

Tema: **Har pasient og pårørende noe å fortelle?**

Moderator: *Lisa Husby Sande, seniorrådgiver, Statens helsetilsyn*

Innlegg: 1. *Ragnar Hermstad, konstituert fylkeslege, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag*

2. *Katia Käyhkö, dr.med.sci, Senior Medical Officer*

Valvira

Plenumsamtale/avslutning